

Citation:

H. Freudenthal, Levensbericht W. Sierpinski, in:
Jaarboek, 1969-1970, Amsterdam, pp. 278-279

Levensbericht van

WACLAW SIERPIŃSKI

(14 maart 1882 — 21 oktober 1969)

DOOR

H. FREUDENTHAL

Wacław Sierpiński werd op 14 maart 1882 te Warschau geboren. Hij begon zijn studie in de wiskunde aan de universiteit van Warschau in 1899. Onder de invloed van zijn leermeester Georgi Voronoy ging hij zich voor getallentheorie interesseren. Vanaf 1906 publiceerde hij resultaten op dit gebied, die door specialisten in getallentheorie later werden aangegrepen. Hij schreef een leerboek in de getallentheorie; het gebied bleef hem, zij het in verminderde mate, interesseren, tot hij tegen het einde van zijn leven er weer op terugkwam en een tweede deel van zijn Getallentheorie publiceerde.

De grote meerderheid van Sierpińskis mathematische onderzoeken liggen op de gebieden van verzamelingenleer, reële functies en topologie. In 1907 begon Sierpiński zich voor verzamelingenleer te interesseren; vanaf 1908 docent aan de universiteit van Lemberg (Lwów), gaf hij in 1909 zijn eerste college over verzamelingenleer, mogelijk het eerste college in de wereld op dit gebied. De colleges leidden tot een leerboek dat in 1912 verscheen. Een groep jonge wiskundigen schaarde zich om Sierpiński, en zo ontstond onder zijn leiding wat later de Poolse mathematische school zou heten.

Na de eerste wereldoorlog maakte Sierpiński samen met zijn jongere collegae Z. Janiszewski en St. Mazurkiewicz de universiteit van Warschau tot een centrum van studie in de verzamelingenleer, de theorie van de reële functies, de topologie en de mathematische logica. Zij richtten samen het tijdschrift „Fundamenta Mathematica” op dat wereldnaam verwierf. Het werd het eerste op deelgebieden van de wiskunde gespecialiseerde tijdschrift.

Het is ondoenlijk een overzicht te geven over Sierpiński's mathematische werk. Het is een mozaïek van detailonderzoekingen, dat in 7-800 artikelen en ongeveer 30 monografieën is neergelegd. Enkele termen, die de ingewijden aan Sierpiński doen denken, zijn: de rol van keuze-axioma en continuüm-hypothese, effectiviteit van constructies, driehoekskromme en universele kromme, Peanocontinua, totaal imperfecte verzamelingen, transfinitie arithmetica.

De meeste Poolse wiskundigen in deze eeuw zijn direct of indirect zijn

leerlingen geweest; zijn seminaria waren gemeenschappen van intensief wiskundig onderzoek. Van zijn invloed getuigt de reeks vooraanstaande wiskundigen, die bij hem studeerden: St. Ruziewicz, O. Nikodym, K. Kuratowski, B. Knaster, St. Saks, A. Zygmund, K. Zarankiewicz, A. Tarski, A. Lindenbaum, E. Marczewski, S. Eilenberg, A. Schinzel. Gedurende de tweede wereldoorlog, toen de Poolse universiteiten door de Bezetter gesloten waren, moest hij met ondergeschikte werkzaamheden zijn levensonderhoud verdienen; hij bleef ook toen wetenschappelijk doorwerken en hervatte na de bevrijding zijn universitaire en academische werkzaamheden met onverminderde kracht.

Sierpiński was gedurende vele jaren president of vice-president der Poolse Akademie van Wetenschappen, eredoctor van vele universiteiten, waaronder die van Amsterdam, en buitenlands lid van vele geleerde gezelschappen, waaronder ook onze Akademie. Hij stierf op 21 oktober 1969.